

Posudek
magisterské práce Bc. Eličky Hurákové

Dva pohledy na totéž místo.
Porovnání metodologických přístupů sociologie města a sociální geografie

Ve svém metodologicky zaměřeném spisu si Elička Huráková klade aktuální otázku, zda a v jakém smyslu lze při studiu urbánní problematiky rozlišovat mezi specifickými přístupy sociologie města a specifickými přístupy sociální geografie. Práce reaguje na skutečnost, že tyto dvě odlišné institucionalizované disciplíny - jedna ve svazku vzdělávacích sociálních a druhá ve svazku vzdělávacích přírodních - se v posledních letech, a to nejen u nás, často prolínají. Jak co do témat, tak pokud jde o teoretické zázemí a metodické přístupy. V mnoha případech jsou to však jen různé institucionální struktury - v případě sociologie sídlí na humanitní fakultě a u sociální geografie fakultě přírodovědecké, spolu jejich pedagogickým a organizačním aparátem, knihovnami, časopisy, konferencemi apod., které samostatnost těchto oborů udržují. Stejně ovšem může docházet k prolínání extrémních variant obou oborů jako například na jedné straně filozofující spekulativní sociologie a na straně druhé matematizované sociální geografie.

Diplomovou práci v rozsahu 69 stran textu a deseti stran seznamu literatury člení autorka po krátkém úvodu a stručné charakterizaci členění a cíl svého spisu do tří meritorních kapitol.

V první z nich o *Město mezi obory* o E. Huráková zjišťuje, jak byla urbánní problematika z hlediska oborových pohledů a tématických okruhů prezentována od 90. let v Sociologickém časopise, na čtyřech mezioborových brněnských konferencích pořádaných Fakultou sociálních studií MU v letech 2007-2013 a na několika dalších konferencích. Pokud jde o brněnské konference, které jejich pořadatelé koncipovali jako akce multidisciplinární (v nově tématice *šurban studies*), převažovala v jejich programu po dominujících sociálních geografech tematika sociologická. Pozornost vnuje autorka i oborové struktuře několika dalších konferencí a dochází oprávněně k závěru, že studium města je u nás v současnosti převážně v rukou sociálních geografů. Opomíjí však skutečnost, že příbuzné studie k sociálně-prostorové problematice měst patří také urbanisté, ekologové, architekti, sociální antropologové,

Zde se sluší připomenout, že významnou příčinou širšího vztahu sociálních geografů do Sociologického časopisu byla dosti dlouho skutečnost, že tento časopis měl širší impact faktor,

který geografické časopisy postrádaly (tato situace se ovšem později změnila když impact faktor získala i Geografie.).

Druhá z meritorních kapitol spisu E. Hurákové se zabývá *metodologickými přístupy české sociologie města a sociální geografie*. Shromáždí a klasifikuje definice obou oborů a jejich aplikací a konfrontuje názory jejich představitelů. Pokud jde o sociologii, navrhuje svou vlastní systematiku, kde na vrcholu stojí *Sociologie lidských sídel* a konstatuje její nedostatky. Obdobnou situaci sledává i u humánní geografie. Další autorin pohled je vývojový a diskutuje a konfrontuje přístupy sociologický a sociálně geografický k městu v úvodu. Pokud jde o sociologii, věnuje pozornost zejména Bláhovi a Musilovi. Obdobně diskutuje situaci sociální geografie, kde se opírá zejména o představitelů její šalbertovské školy. V závěrečném odstavci této části Huráková konstatuje nedostatky oddělení obou oborů a absenci jejich specifických metodik. Recenzent si zde klade otázku, zda jde o nedostatek.

V této deskriptivní - kapitole diplomové práce autorka podrobně popisuje a konfrontuje českou sociologii a sociální geografii prostřednictvím *analýzy diplomových prací* studentů obou oborů z let 2008-2014. Zahrnuje tři fakulty UK, dvě fakulty MU a jednu fakultu ZU v Plzni. Sleduje a konfrontuje jejich teoretická východiska, výzkumné otázky, použité metody a techniky a charakter závěrečných prací. Co do rozsahu a rozmanitosti shromážděných informací jde o nejbohatší část diplomové práce.

Kapitola čtvrtá prezentuje hlavní závěry autorin studie a konstatuje, shrnuje a charakterizuje metodologické rozdíly mezi sledovanými obory v etnografii a jejich nedostatky. Hlavním z nich je podle E. Hurákové absence sjednocující teorie a jasné terminologie.

V příloze práce je informačně cenný seznam literatury.

Závěrem

Diplomová práce E. Hurákové je kvalitní, informačně bohatou a tématicky inovativní studií, která splňuje požadavky kladené na magisterské práce v oboru sociologie. Je součástí i zajímavým příspěvkem k švédské geografii. Autorce doporučuji, aby hlavní poznatky a závěry své studie publikovala.

Michal Illner

14. 9. 2014